

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 2 frt 60 kr.
Félévre . . . . . 1 „ 30 „
Negyedévre . . . . . 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő:

ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Gróf Kálnoky Gusztáv.

Ismét egy halottunk van. A politika rég ki-próbált harcrosai dőlnek ki egymásután. Pár héttel ezelőtt Tisza Lajos gróf hunyt el, most meg Kálnoky Gusztáv gróf, a ki 14 évnél tovább volt külügyminisztere a monarchiának. Ritka eset, hogy magyar ember ennyi időt töltsön ilyen szép, de nagy felelőséggel járó politikai hivatalban. Gróf Kálnoky Gusztáv tizen-négy éven keresztül vezette a magyar-osztrák külügyi politikát s maradandó érdemeket szerzett magának e hosszú idő alatt. Az osztrák-magyar monarchia nagyhatalmi állása az európai államok között nagyon megszilárdult Kálnoky külügyministersége ideje alatt s az ő tevékenysége nemcsak abban nyilvánult, hogy a többi európai államokkal való békeséges jó viszony ápoltság és fentartassék, hanem a vám- és kereskedelmiszerződések létrehozatala is az ő nevéhez fűződik nagyrészt.

Kálnoky Gusztáv gróf tehát fontos hivatását jól töltötte be s midőn három évvel ezelőtt visszavonult a politika küzdőteréről úgy a Lajthán tul, mint a magyar földön is kellőképpen méltatták érdemeit s nem zárkózott el az igazságos közvélemény annak elgondolásától, hogy Kálnokyban a monarchia külügyeinek érdemes és hivatott vezetőjét vesztette el. E hó 13-án hunyt el morvaországi birtokán

a nyugalomba vonult politikus, a ki ösrégi székely családból származott. Nagyatya, a székely Kálnoky Henrik, a mult század végén egy előkelő morva családba házasodott bele.

A most elhunyt külügyminiszter 1832 december 29-én született Lettovitzban; tanulmányai befejezte után előbb katonai, majd diplomáciai pályára lépett és több időt töltött el mint nagykövet. 1881-ben lett külügyminiszter és e miniszterium élén állott 14 évig.

1888-ban a Szent István-rend nagykeresztjét adományozta neki az uralkodó kegye. Nagy érdemei vannak az európai béke megszilárdítása és a hármasszövetség fentartása körül.

1895 május 16-án köszönt le hivataláról az ismeretes Agliardi-esetből kifolyólag. Azóta nyugalomba vonulva morvaországi birtokán gazdálkodással töltötte idejét és itt is érte őt a halál.

Kálnoky elődjének, gróf Andrássynak, nyomdokait követve, az osztrák-magyar monarchia nagyhatalmi állásának ér-

Gróf Kálnoky Gusztáv.

vényre juttatásaért vetette latba diplomáciai tevékenységét, e cél érdekében hazafias buzgalommal, meggyőződéssel és az eszközök tisztességes megválasztásával járt el nagyfontosságú feladatai megoldásán. Kálnoky elhunytával egygyel ismét kevesebb lett az erős akaratú politikusok száma.

Mi kell a magyar népnek?

Megszavazták a földmivelésügyi tárcza költségvetését. Kiadása 18 és fél millió forint, bevétele 17 millió forint kerekében. Eszerint az államkincstár az ország földmivelési érdekeire az 1898. évben másfél millió forintot áldoz. Ebből is a nyugdíjakra több mint 600 ezer forint kell; marad mezőgazdasági célokra nem egészen egy millió forint, olyan összeg, amely a bevételekben fedezetre nem talál, tehát tulajdonképpen kiadás.

Milyen nevetségesen *törpe összeg* ez, olyan országban, amelynek terheit tulnyomó részben a földmivelő népesség viseli! És mennyivel kisebbnek tűnik fel ez az összeg most, ha számításba vesszük úgy a gazdáknak, mint a mezei munkásoknak sanyara helyzetét.

Hiszen valóságos lázadás vonul végig most az országon. Ott, ahol jólét van, ahol megelégedettség honol: az emberek nem lázonganak. Ellenben nálunk a *rossz politika, adóterhek, elemi csapások* szükségképpen abba a szomorú helyzetbe juttatták mindazokat, akik a földből élnek, hogy csak alkalomra vártak, melyben elégedettségük kitörjön. Az alkalom itt van: a szociális mozgalom. A mi szegény köznépünk bizony azt sem igen tudja, hogy mi az a szociálizmus. De azért belement, mert érzi a baját s úgy gondolkozik, *hogy sorsa rosszabb már úgy sem lesz.*

Ime most már az országgyűlésnek is komolyan kellett foglalkoznia ezzel a mozgalommal. Tanakodtak, hogyan tegyenek igazságot a nép között. S megállapodtak abban, hogy *aki erőszakos eszközöket fog alkalmazni, az ellen erőszakot alkalmaz a kormány is.* Kasza ellen kard és golyó. Lázadás ellen katonaság és csendőrség. Mert a lázadótól már nem kérdik, hogy igaza volt-e? Ő tőle azt kéri számon, miért sértette meg a törvényt? Abban tehát igaza van a kormánynak, ha megtorolja a jog és törvény elleni támadást. De ezzel még csak legfeljebb néhány szegény, félrevezetett embert büntet meg. A baj okát nem orvosolja, a nép helyzetén még nem segít.

Pedig egyszer már *gyökeresen orcosolni kell*, a mezei munkásnép s általában a *mezőgazdaság helyzetét is.* Mert ha a mezőgazdaság beteg, betegek a belőle élők is.

De az orvosláshoz nem elég azaz egy millió forintocska; nem elég, hogy a földmivelésügyi miniszter kedélycsillapító nyomtatványokat oszt szét s nem elég még az sem, hogy vetőmagvakat osztat ki a mostoha vidékeken. Ez arra talán elég, hogy a minisztert megéljenezék a mamelukjai, de mi többet kérünk, többet követelünk.

Kívánjuk, hogy szállítsák le a földadót, mert ha a föld nem lesz agyonterhelve, a munkásnép is jobb helyzetre talál.

Kívánjuk, hogy legyen meg az önálló magyar vámterület, amihez törvényes jussunk van. A külön vámterület jövedelmei nem csak a leszállított földadóval szemben kárpótolnák az államot, de lehetővé tennék, hogy kifejleszsiük a magyar ipart is s ezer meg ezer kéznek adjunk gyümölcsöző munkát.

Kívánjuk, hogy megfelelő törvényhozási intézkedések ott, ahol a sűrű népesség terjeszkedése megkívánja, lehetővé tegyék az állami hitbizományi s községi birtokok kis parcellákban való bérbe vételét. A magyar nép érti is, szereti is a földmivelést, boldogulni fog tehát két keze munkájával mint bérlő is, csak adjuk meg neki a módot a boldogulásra.

Kívánjuk sürgősen a szövetkezeti törvények megalkotását, de úgy, hogy az állam jelentékeny anyagi segélyvel is támogassa az alakuló szövetkezeteket, hogy ekként a kis emberek is olesó hitelhez juthassanak, olesón szerezhessék be ezikkeiket s előnyösen adhassák el terményeiket, s ne legyenek — mint most — a lelketlen uzsorásoknak kiszolgáltatva.

Ezeket kívánjuk és követeljük mindenekelőtt is a kormánytól a magyar föld s a magyar nép érdekében.

Ez a mi programmunk. Ezért törekszünk s erre kell velünk együtt törekednie mindannak, aki a magyar föld s a magyar nép érdekeit szíven viseli.

És mindezek észszerű, jogos, kivihető kívánásokok. Csak össze kell tartanunk. Csak olyan kormány kell hozzá, amelyik együtt érez a nemzet szíve verésével.

Már pedig a nép szava Isten szava! Ha a nép nem ismeretlen jelszavak után indul, hanem okos és a törvény keretén belül kivihető dolgokért tart össze: győznünk kell, mert erőnk és igazságunk van s velünk van a jó Isten is!

De ha a nép az ugynevezett (de nem igazi) szocialista program után indult, hogy: *8 óra munkaidő! Mindent készpénzben fizessenek! Asszonyt, gyermeket ne legyen szabad munkába fogni!* — meg a többi; ha a nép ilyen követelések hangoztatására vesztegeti az erejét, akkor aztán ne csodálkozzék, ha nem ér el semmiféle eredményt. Hiszen éppen az a baja a népnek, hogy *nincsen elég alkalma, tere, a hol magának és családjának munkáját értékesíthetné.* Már pedig nekünk nem ingyen kenyér kell, mi csak becsülettel megszerzett kenyeret akarunk enni. De kívánjuk és követeljük az államtól, *hogy adja meg a lehetőséget és a módot arra, hogy minden napi kenyerét magának és családjának minden egyes tagja becsületesen uton megszerezhesse.*

Ez a kívánás, ez a törekvés észszerű is, tisztességes is, jogos is.

Lelkészi fizetések állami kiegészítése.

A magyar kormány már az egyházpolitikai törvények tárgyalásánál megígérte, hogy a törvényesen bevett *vallásfelekezetek lelkészeinek nyomasztó anyagi helyzetén* segíteni fog. Ez ígéret végre testet öltött a múlt héten. Wlassics miniszter a képviselőház elé terjesztette a nem katolikus lelkészek jövedelmének állami kiegészítéséről szóló javaslatot.

A javaslat kétség kívül helyes alaphól indul ki és sok szegény papot fog kenyérhez juttatni. Kivételében azonban nem ment az u. n. emberi hibáktól s a törvény alkotó gyarlóságára vall több körülmény; így nélkülözzük a törvényjavaslatban az egész kérdés rendezésének egyöntetűségét és az összes vallásfelekezetekre való kiterjesztését. Másrészt az a benyomásunk belőle, mintha csak azt mondaná a kormány kérkedő, fönnhéjazó hangon a szegény, állami segélyezésre szoruló szerény javadalmu istenszolgának, hogy ime, adunk egy darabka kenyeret, de dobd sutba meggyőződésedet, huzd meg magad jobban, mint a szomoru időkben ideszakadt cseh beamter. Körülbelül ezt mondja a javaslat: Én adom a fizetést, el is vehetem, emelhetem, leszállíthatom, teszek veletek azt, a mit akarok, ha nem úgy tánczolsz, a mint én füttyölök.

Hogy mit akar tenni, sajnos, azt a legközelebbi idők eseményei fogják hamarosan megmutatni, mi helyt a javaslat törvényerőre emelkedik.

Istennek hála, még nem csusztunk annyira a többi művelt európai államok által rég taposott uton lefelé, hogy a hitélet tekintetében panaszra lenne okunk. Az egyházpolitikai törvények valamelyes hullámot vertek, de a tömegnek a hitbe való bizodalmit, ahhoz való ragaszkodását esőkkenteni képesek nem voltak. Ám a mikor a hitnek fölcent apostolait, a kiknek hivatása a népben az Isten és emberek iránti szeretet ápolni, az erkölcsöket tisztán megőrizni, olynemű törvényes intézkedéssel szorítja guzsba a kormányzat, mint éppen a legutolsó fináncz-közegét, ezzel nem fogja, növelni a hithez való ragaszkodás érzetét sem a népben, de még az isten szolgálóban sem, a kiket ezzel a törvénynyel felsőbb parancsra mozgó állami közeggé alakít át.

Egyet azonban a törvényjavaslat említett hibája mellett sem lehet megtagadni. És ez az, hogy a román nemzetiségi vidékeken mintegy 1500 szegény papot segélyezvén, ezekre az állam felügyeletét nemzetiségi szempontból kiterjesztheti és a román papok között ma észlelhető nemzetellenes izgatásokat nemcsak megszüntetheti, de egyenesen a magyar nemzeti érzés terjesztésére és erősítésére irányíthatja.

Országgyűlés.

A képviselőház múlt héten a földmivelésügyi tárcza költségvetésének tárgyalásával foglalkozott s azt ugy általánosságban, mint részleteiben le is tárgyalta. A tárgyalás igen lanyha volt, vita alig keletkezett, érdemleges felszólalást alig hallottunk. Szomoru tüneménye a parlamenti életnek, mikor mezőgazdasági életünk ezer bajjal van tele s már nem is beszélnek. Tudják, hogy ugy is hiábavaló volna minden szónoklás. A kormány egyszerűen azt teszi, a mi neki tetszik, tehát nem tesz semmit, mert ez tetszik neki a legjobban. Az az mégis tesz valamit. Grófságokat s érdemrendeket osztogat pénzért, hogy legyen mivel megvesztegetni a választókat. Ezt leleplezte le egy kormánypárti képviselő: Rohonczy; az ő beszéde nagy izgalmat okozott a kormánypárton.

A szociális lázongásokról is izgatottan beszélgettek, de itt is azt hántorgatták: ki a hibás? nem pedig azt, hogy mit is kellene tenni? Holott már vér is folyik az országban. S mikor ilyen aggasztóak a viszonyok, a földmivelésügyi miniszter eldicseszkiz szépen, hogy milyen szép ujságot ad ő ki, hogy felkarolja a kender- meg a seprőczirok termelést, meg a többi. A többség pedig éljenez neki. Lehet-e komolyan venni az ilyen parlamentet?...

Részletes tudositásunk a következő:

Bernáth Béla. Nézete szerint a költségvetésbe fölvevett összeg igen kevés a szőlők ujjaalakítására. Pedig ezen a téren sok a tennivaló. A Tokaj-Hegyalján általános a panasz, hogy az állami telepek nem szolgáltatnak elég szőlővesszőt és akárhányszor hibásakat. Sokan, kikre a szőlőtelepek dolgai bizva vannak, nem értenek hozzá, a miért ő ezek tanításának kiterjesztését javasolja. Helyes volna népszerű tanítókönyvek kiadása is, valamint a jelesebb hegyvidékeken kísérleti telepek létesítése. Sürgeti a pinceze egyesületek hathatósabb támogatását és a telekkönyvi betétek szerkesztését, különösen a Hegyalján, valamint a műbor ellen az erősebb föllepést és a szőlőkölesön fölvetelésnek megkönnyítését. A költségvetést nem fogadja el.

Bethlen András gróf. A telepítési politika hibáiról beszél. Az állam megköveteli a települni akaróktól, hogy legalább 500 frt vagyonnal rendelkezzenek. Ezért nem akad telepes. Az állam vegyen birtokot s telepítsen oda munkanélküli szegény embereket. Ezzel a szocializmusnak is lehetne némi részben gátat vetni. Igen sok részletet tudna felsorolni, hogy a telepesek milyen viszontagságokon mennek keresztül. A földolog a telepítésnél az, hogy ne csak telepesek legyenek, hanem a telep azonnal egy teljes községgé legyen, ne kelljen évekig várnia, míg templomot, iskolát, községházat kap.

Rohonczy Gedeon a szociálizmusról beszélve kifejti, hogy ugy a kisgazdáknak, mint a mezei munkásoknak válságos a helyzete. Nem csoda, ha nehéz viszonyok között hajolnak az igazgatók szavaira. Törekedni kell arra, hogy a köznépet megmentsük a szociálizmus kóros eszméitől s itt első sorban a hazafias magyar sajtónak kell megtennie a kötelességét.

Molnár János szintén a szocializmusról beszélve, így jellemzi azt. A szocialista az, a kinek *semmije* nincs, de *valamit* akar. Meg kell adni a közrendnek a maga jogát s nem lesz szocializmus.

Bessenyei Ferencz. Kéri a kormányt, hogy a nemzet érdekében ezentul ne engedje meg hitbizományok alkotását semmi körülmények közt sem s egyszersmind gondoskodjék a kormány arról is, hogy idegen kézre ne kerüljenek a magyar birtokok. Szükségesnek tartja azt is, hogy a kormány többet foglalkozzék a nép ügyével, mint eddig.

Zichy Jenő gróf arra utalt, hogy helyes iparpolitikával kell kenyeret adni a népnek, mert ma ninesen iparunk, holott ez foglalkoztatja a legtöbb kezét.

Bedő Albert. A jelenlegi munkás mozgalmat kommunizmusnak tartja. Szükséges, hogy szaporítsuk a kisbirtokosokat, de ezeket aztán az eladósodástól is meg kell védeni, különösen *fogyasztó- és hitelszövetkezetek* fejlesztése által.

Kossuth Ferencz előadta, hogy sürgőnyt kapott Temes-Kubinról, hogy a nép éhezik, fázik, a legnagyobb nyomorral küzd. Ez készítette felszólalásra. Ha ilyen sürgönyök jönnek magánemberekhez, akkor reméli, hogy a miniszter evvel a kérdéssel foglalkozni fog. A szocializmus főökának a nép inségét és nyomorát tartja; a nyomort pedig szuronyokkal eltüntetni nem lehet. Más országokban ha ilyenek az állapotok, a kormány azonnal törvényjavaslatokkal áll elő; reméli, hogy ez a kormány sem fog késni a mostani állapotok javítására javaslatokat terjeszteni elő. Mindnyájan tudjuk, hogy milyen nyomoruságos helyzetben vannak a mezei munkások, a kik az évnek csak egy kis részében kereshetnek; egészen más jövedelmük van az ipari és gyárimunkásoknak.

Ezután **Darányi Ignác** földmívelésügyi miniszter mondotta el a beszédét.

Kossuthnak felelve kijelenti, hogy az inség-ügy nem tartozik ő hozzá, hanem a belügyminiszterhez, kivel megállapodván, intézkedett is már, hogy a tavaszi vetőmagvak kiosztása megtörténhessék és pedig nemcsak a gabonanemüeké, hanem burgonyáé is. A munkások helyzetére nézve úgy áll a dolog, hogy egyes helyeken nagyon jól akarják megfizetni a földmunkát, de nem akarnak elmenni. Más helyeken a munkások nem akarnak más hátrába elmenni munkért, hanem inkább népkonyhán tartatják el magukat. Ilyen eljárás nem helyeselhető. A telepítés kérdéséről azt mondja, hogy ebben a kormány édes keveset tehet, inkább a magántelepítés tehetne többet. Egyébként új telepítési törvényjavaslatot fognak benyújtani. A munkástelepek létesítése kezdeményezésére már három helyen megkezdődött. A házi ipart fejleszteni igéri. Egy esomó apró intézkedést sorolt fel ezután, melyekkel a kisemberek sorsán vélt javíthatni, különösen a gazdasági szakoktatás népszerűsítésére hivatkozott. Ebben az egyben csakugyan buzgalmat fejtett ki. Igéri a *szövetkezeti törvény* benyújtását. Kijelenti, hogy a szentesített *munkástörvény márczius elsején* lép életbe. E törvényvel — az ő hite szerint — csak a lelketlen izgatók és a lelketlen birtokosok nincsenek megelégedve. Elmondja, hogy tudomása szerint a *szocialista izgatók évente egy negyed millió forintnyi jövedelemre tesznek szert*, a szegény, félrevezetett nép zsebéből. Csak olyanokat fogadnak be körükbe, a kik céljaikra pénzt is áldoznak. A kormány a legjobb indulattal igyekszik eljárni a

felizgult néppel szemben s kéri a gazdákat is, ha itt-ott csalódnának is, azért ne veszítsék el emberies érzelmüket a jóra való munkásokkal szemben. Ha azonban a nyugalom még sem állana helyre, a kormány tudni fogja az erőszak eszközeit is alkalmazni. Részünkről kívánjuk: ne adja Isten, hogy erre kerüljön a sor. A miniszter beszédjéből örömmel vesszünk tudomást arról, hogy a kormány a sok helyen félrevezetett s felizgatott néppel szemben a lehetőség szerint a békités politikáját követi. Helyes dolog ez, hisz oly kevesen vagyunk mi magyarok, hogy Isten ellen való vétkek volna egymást emésztenünk. De azért a kormány nem fog habozni szükség esetén a mozgalmat korlátok közé szorítani, mert a hol vér folyik, az már nem jökeresés, az már forradalom. A miniszter beszédéről egyébként azt tartjuk, hogy az ügyesen kirakatba helyezte a földmívelésügyi kormányzatnak minden portékáját, de e sok portéka között egy sines, a minek igazi értéke volna.

Rohonczy Gedeon kormánypárti képviselő majd két óráig tartó beszédet mondott, izgatott hangon kelvén ki a *kormány mulasztásai* ellen. Vádolja a sajtót is, a mely szabadságával visszaélt; innen van, hogy a sajtó volt éppen az, mely a szocializmus neve alatt kóros eszméket ültetett a népbe. Egyébként a mai mozgalmat pénzkérdésnek tartja. Ha a kormány okosabb politikával jobblétet teremt, megszűnik a szocialis mozgalom is. A kormánypárton nagy feltűnést keltett az a szokatlanul őszinte s kemény hang, melylyel Rohonczy a kormányzatot megtámadta. De valósággal kinos visszatevészt keltett, mikor Rohonczy kijelentette a Ház előtt, szóról-szóra a következőket: *„En választási célra 5000 frtot kaptam. Szó a mi szó, tudja mindenki, 67 óta minden választás attól függött, hogy a kormányelnök ügyessége mennyi pénzt hozott össze. Ez a párt három millió forintot küldött a választási célokra. En visszafizetem azt.“* Azután felhívta a kormánypárti képviselőket, hogy miután az ország válságban van, *fizessék vissza ők is a kapott pénzeket.*

Borzasztó dolog ilyesmit hallani! Eddig azt mondta a kormánypárt, hogy rágalom. Most egy párttag vallott reájuk. Mit tesz a kormánypárt? Bizonyosan bolondnak fogja kikiáltani Rohonczyt. Hisz erre már van példa. De mi azt kérjük, hogy parlament-e hát ilyen pénzzel dugdosott üzérnép-ség. Zsibvásár, nem parlament. Szegény nép, a melynek ilyen törvényhozói vannak!

A Rohonczy beszédének elképzelhető hatása után **Apponyi Albert** gróf szólalt fel. Világos, minden kétséget kizáró felvilágosításokat kívánt a kormánytól, miket akar a sajtóval szemben tenni; hogy a bejelentett korlátozások nem lesznek-e arra való, hogy a tisztességes napisajtót illessék majd szekaturákkal. Ennek kapcsán megmagyarázta azt is, hogy miért nem vesznek részt a pártok politikai vezérei a vitában. Azért, mert a jelenlegi kormány mellett beszéddel ugysem lehet a dolgokat előrevinni. Azért elfásult mindenki, mert be kell látni, hogy a jelen kormány nyal szemben érvek nem használnak. Majd eljön az az idő, a mikor ez a parlament is magába fog szállni.

Ezzel a Ház a földmívelésügyi tárca költségvetését minden további vita nélkül letárgyalta és elfogadta.

Utána a vallás- és közoktatásügyi miniszter költségvetése kerül napirendre.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Érdemrend-kereskedő. Van ilyen üzletember is, a ki érdemrendekkel kereskedik. Bánffy Dezső báró ez, Magyarország miniszterelnöke. A kegyelmes ur abban a kellemes helyzetben van, hogy mindenféle czimet és kitüntetést nagyban és kicsiben szállíthat, csak jól megfizessék. Az utóbbi időben jól ment a geseft. Ugy szaporodtak az új nemeseink, báróink és grófjaink, de legfőbbképpen az érdemrendesek, mint a gomba. Következésképpen Bánffynak is csinos jövedelme volt. Hogyne! Csak a választásokra három millió forint került ki. Eddig csak sejtettük, most már Rohonezy nyilatkozata a képviselőházban bizonyossá tette, hogy ez a három millió az érdemrend-kereskedésből folyt be. Ezzel vásárolták össze a nagy többséget.

Hát kit lehet most már ebben az országban komolyan venni? *A képviselők pénzt kapnak a kormánytól, tehát le vannak kenyezve, a választók megcsannak vesztegetve, a báróságok, grófságok, czimek, jelvények mind csak vásári portékák. Azé lett, a ki többet adott érte.*

Igy emel bálványt a Bánffy kormány a pénz istennek! S így rántja magával együtt a bálvány lába elé a sárba az egész országot!

Külföld.

Zola pöre. Megemlékeztünk több ízben arról a nagy port fölvert esetről, mely izgalomba hozta a különben is tüzes vérű francia népet, s a mely fölszínre hozta a hazaárulás miatt számkivetett Dreyfuss francia kapitány viselt dolgait. Belekevertek ebbe egy magyar földről elszármazott előkelő állású francia katonatisztet is Walsin-Eszterházy őrnagyot, a kiről azt állították, hogy azt a nagy bünt, a melyért Dreyfusst az Ördögzigetre örökös rabságba számkivetette a hadbírószék ítélete, — ő (Eszterházy) követte volna el. Megindult a vizsgálat ezirányban. Gyanuba kevert a közvélemény sokakat; magát Walsin-Eszterházy őrnagyot és több magasrangú francia katonát haditörvényszék elé állítottak, a francia közvélemény már-már pálczát tört a gyanusítottak felett, a lapok két pártra osztottak és valóságos pennahareztot vívtak meg. Mig végre beleszólt a dologba maga a nagy regényíró Zola is, a ki oly értelmű czikket tett közzé egy lapban, hogy az Ördögsziget számüzöttje Dreyfuss kapitány ártatlan és a haditörvényszék ítélete igazság nélkül való; ezt az állítását Zola igazolni is tudja.

E nyilatkozatáért a világhírű regényíró esküdtszék elé állították. Az esküdtszéki tárgyalás innen-

Zola Emil.

onnan két hét óta folyik és el fog tartani még vagy nyolcz-tíz napig, s valószínűleg Zola elítéltetésével végződik majd. Európa összes népei nagy érdeklődéssel várják a pör kimenetelét, de leginkább a francia nép, a mely valósággal két táborra szakadt, és Párizs napról-napra utczai tüntetések színtere. Vannak sokan, kik Zola pártján állanak, mások meg kárhozzatják a nagy regényíró, hogy beleavatta magát ebbe a zsidók által felfujt dologba.

Mi ki kell hogy emeljük azt a szép jellemvonását Zolának, hogy a maga meggyőződését, hitét és nézetét bátran a nyilvánosság előtt is hangoztatni merté és kitette magát annak a most már valószínűleg bekövetkező esetnek, hogy állításáért az esküdtbírószék marasztaló ítélete sújtsa őt. A szókimondás és véleménynyilvánítás szép tulajdon, kivált ha helyt is áll valaki érte, a mint ezt a nagy regényíró Zola megtette.

Bár a nagyra felfujt Dreyfuss-ügy nem érdemli meg azt, hogy egy olyan ember mint Zola, rövid, vagy hosszabb ideig tartó szabadság vesztéssel sújtsák érte, de mindenesetre nagy lelki erősségére és bátorságára mutat Zolának az, hogy ebben az ügyben a maga igazát nyilvánította és azért aláhajtotta fejét egy esetleg súlyos ítéletnek.

Zola arczképét ebből az alkalomból bemutatjuk olvasóinknak.

MI UJSÁG?

Emlékeztető az 1848 49-iki napokra. 1849. február 20. Bem tábornok nemzetőreivel Sád mellett szétveri Urbán lázadó románjait.

1849. február 22. A képviselőház becstelenségnek nyilvánítja azokat a tiszteket, a kik kötelességük teljesítését be nem bizonyítják a haditörvényszék előtt.

1849. február 23. Dembinszky Henrik, mint új fővezér támadó munkára készül és legelőször is a Tarezal vonalnak elfoglalását rendeli el.

1849. február 25. Ottinger a Czibakháza mellett levő tiszai hidat akarja rombolni, de a hidnak védelmére rendelt Mesterházy őrnagy visszaveri.

1849. február 26. Bem megveri Borgó-Prund mellett (Beszterce-Naszódmegye) Urbán seregét és visszakergeti őket Bukovinába.

1849. február 27. A kápolnai csata napja. Windischgrätz az osztrák hadakkal megveri az egyesült magyar seregeket.

Az udvar Budapesten. A magyar székesfőváros e hó 15-ike óta falai közt üdvözölheti szeretett királyát. Ő felsége a király udvari kíséretével együtt reggel érkezett Budapestre. Stefánia özv. trónörökösne pedig 17-én ért ide.

Hatvanhatéves a hercegprimás. E hó 11-én ünnepelte a legnagyobb esőndben udvari papjai körében Vaszary Kolos hercegprimás 66-ik születésnapját. A hercegprimás, udvari papjai segédletével saját házi kápolnájában esendes misét mondott, a melynek befejezte után reggeli volt a primási palotában. Az ország sok vidékéről rendkívül sok üdvözlő távirat érkezett. Azonkívül a püspöki kar többi tagjai is táviratban kívántak szerencsét az agg főpaprak születésnapja alkalmából.

A lottókirály Amerikában. Farkas Menyhértnek, a hirhedt lottókirálynak úgy hallatszik, nagyon jó dolga van az Ujvilágban és könnyen meglehet, hogy egy évtized múlva már az amerikai milliommok közt emlegetik majd az ő nevét is. Az ismert lottókezelésből megtakarított százezer forintjával ugyanis Clevelandban nagy asztalos és butorgyárat alapított, a mely már is egyike a legkeresettebb amerikai butorgyáraknak. Mikor Farkas Menyhért legutóbb Magyarországon időzött, kétszáz magyar szakértő munkást toborzott össze s azokkal tette virágzóvá üzletét. A lottókirály vagyonát nagyforgalmu gyára napról-napra növeli. De azért ne higyjük ám, hogy mindenki boldogul a tengeren túl. A kinek sok pénze van, és a mellett szeret dolgozni, boldogul az itt is ott is, a szegénységűfogyott ember pedig hiába veszi nyakába a világot, csak szegény marad.

Karikás János bácsi könyvét az összes, eddigi megrendelőknek megküldtük. A ki téves címzés vagy kézbesítés miatt még sem kapta volna meg a könyvet, az sziveskedjék értesíteni a „*Független Ujság*” kiadóhivatalát, a mely további megrendeléseket is elfogad.

Lelketlen gyujtogatók. Leirhatatlan pánik uralkodik Malackán. Rövid 4 hét alatt 7 ízben riadtak föl a százalomraméltó szegény emberek tüzi veszedelemre. A lelketlen gyujtogatók vakmerősége szinte hihetetlen. Hol itt, hol ott találnak fenyegető leveleket, melyek a bekövetkezendő veszedelmet előre bejelentik, s hasztalan minden elővigyázat, minden hatósági nyomozás, a fenyegetést a rettenetes ismeretlenek rövidesen be is váltják. A héten ismét két helyen ütött ki a tűz, s hétfőn éjjel 8 ház, tegnap virradóra pedig 5 ház hamvadt el, valamennyi szegény emberek tulajdona. Egyesek már potom áron kínálják házukat, hogy abból a veszedelmes városból kiszabadulhassanak, melynek egyik negyedében maholnap már csak üszök és kormos falak maradnak.

Elcsapott tanító. A megyei közigazgatási bizottság Berics István esurogi gör. kel. szerb tanítót hazafiatlansága miatt állásától elmozdította. Berics fönnen hirdette, hogy az ő társaságában magyarul senki se merjen beszélni. Most már aztán beszélhet, a hogy neki tetszik.

A gyilkolás örültje. A panosovai törvényszéknél egy Zee Antal nevű ember jelentkezett, a ki öt évvel ezelőtt szállásadónéját orvul lelőtte, elfogták, de a börtönből megszökött, s öt évig bolyongott. Most visszatért s önként jelentkezett. Azt mondta, hogy már nem szerez neki örömet a gyilkolás, elég embert ölt meg a Balkán-félszigeten, a melyet keresztül-kasul járt. Az orvosok megállapították, hogy agylágyulása van. Átkísérték a relytélyes embert illetőségi helyére, Sztaresovára.

Vasuti baleset a hóviharban. Jassenova és Strozza között a minap este dühöngött óriási hózivatarban, a Verseczről elindított tehervonat összeütközött több sinekkel terhelt vasuti kocsival, az összeütközés következtében 8 teherkocsi kisiklott, a gép és szerkocsi nagyon megsérült s a pályatest megrongálódott. A teher vonaton levő alkalmazottak közül emberhalál nem esett áldozatul a szerencsétlenségnek, mindössze néhány kalauz és fékező szenvedett könnyebb sérüléseket.

Rablás világos nappal. Kádár Miklós, gyulafehérvári városi tanácsos házába beállított egy százalmas külsejű ember a napokban s Kádár nejtől, a ki épen egyedül a konyhában foglalatoskodott, alamizsnát kért. Alig látta meg az asszony kinyitott tárczájában a tízes bankjegyeket, hirtelen leütötte a védtelen nőt s a tárczát magához véve, elillant. Az asszonyt később magához térítették, de belebetegedett az izgalomba. A rendőrség megindította a nyomozást és már nyomában van a tettesnek.

Káin és Ábel. Stefanovics János verseczi kereskedő a püspöki templom udvarán késsel támadta meg fivérét, Stefanovics Szilárd városi képviselőt és több szurással megsebesítette fején és karján. A merénylő elmenekült. Azt hitte, hogy testvérét megölte s ezért mellbe lőtte magát. A megtámadottnak felgyógyulására, bár sebei veszélyesek, remény van, de a merénylő alig marad életben. A két testvér évek óta valami örökösödési pör miatt czivakodott.

Verekedő legények. Királyi községben a minap Kakó János és Drenkó László több czimborával borozgattak a vendéglőben. Bor fölött Pék Rózál leányzó miatt összekaptak a garázda legények és Drenkó László társukat összeszurkálták, Kakó Jánost pedig úgy elpáholták, hogy lepedőbe kellett hazavinni. A garázda legényeket a csendőrség elfogta.

Fognak a vizimolnárak. Hires volt hajdanában a vizimolnárak érdemes testülete s a kattogó vizimolnárak gazdái szerepet vittek a megyékben is. Vagyonosak, jómóduak voltak és az ökölnyi ezüstgomb pompázott a mellényükön. A garatból sohasem fogyott ki az aczélszemű piros buza s a vidám molnárlegények dalolva enyelegtek a menyecskékkel és leányokkal, a kik akkor még sürűbben tapodták a vizimolmok küszöbét. De ma már nem így van. A gőz és villamosság korszakában pusztulás a vén vizimolmoknak a sorsa s gazdáik egyenkint huzatják azokat a partra. A dunamenti megyék alispánjaihoz egymásután érkeznek a jelentések, a melyek szerint egy-egy dunamenti megye területén már alig egy-két malom ke-reke zavarja a Duna vizét. Most még néhány van még, majd aztán elhallgatnak a kattogásukkal azok is.

Az államfentartó tényező védelme. Akárki mit mond, annyi kétségtelen, hogy Magyarországon még mindig a mezőgazda az állam alapvető, fenntartó eleme és az lesz még egy ezredévig s azontul is, míg az ország fennáll. Olyan mint a Menenius Agrippa példálódzásában a gyomor, a melyből a test többi tagjai táplálkozásukat meritik. Ezt az osztályt kell tehát mindenek előtt talpra állítani. Erre az egyik hatalmas eszköz az olesó forgalmi tőkével való ellátás. Szükséges volna, hogy maga az állam tegye meg ezt, de az államnak száz más feladata is van és ha tesz is, a mi lehetséges, éppen azt nem teheti, hogy olesó pénzt teremtsen gyorsan. Ily körülmények között valóságos Isten áldása az „*Ingalan és Jelzálog-Forgalmi Intézet*“, Budapest, VI. ker., Váci-körút 39. sz. a., a mely 4 és $\frac{3}{4}$ százalékkal törleszthető olesó kölcsönt gyorsan szerez annak, a ki telekkönyvi kivonatát és kataszteri birtokiv másolatát beküldi. Ez az említett intézet az egyedüli a mely a birtok igaz értékének $\frac{3}{4}$ -ed részeig közvetíti a törlesztés kölcsönt minden előleges költség nélkül.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Mi a czélja a szocializmusnak.

Mint első cikkünkben kitéstük, a szocializmus tanába nincs benne a vagyonszocializmus. A vagyonszocializmus tanát kommunizmusnak hívják. Ez az olyan embereknek a tana, a kiknek semmijük sincsen és munka nélkül, a mások szerzeményéből akarnak vagyonszocializmushoz jutni. A ki tehát vagyonszocializmusról álmodozik, az minden más, csak nem szocialista. Mert a szocialista az egyéni tulajdonjogot nem akarja megsemmisíteni. Ő csak arról akar gondoskodni, hogy mindenki tehetségei szerint kiképeztessék, munkát nyerjen s munkája gyümölcseiből élhessen. A munkának akar tehát érvényt juttatni mindenek fölött. Ám dolgoznék-e valaki, ha közössé válnék a vagyon és a mit munkájával megszerzett, a fölött más rendelkeznek? Hiszen nincs mit elveszteni és nincs mit szerezni; az veszene a legtöbbet, a ki a legtöbbet dolgoznék s legtöbbet nyerne a naplopó. A szocialista e szerint önmagával jutna ellenkezésbe, ha úgy akarná végrehajtani a tervét, hogy megszüntetné a tulajdonjogot.

Hogyan akarja tehát a szocialista végrehajtani a tervét s egyáltalában mi a terve? Ez az, a mit nem tud maga a szocialista sem. Neki csak vágya van, czélja van. De hogyan jutna el a czéljáig, ha szabad kezet kapna is reá, azt bizonyosan nem tudná megmondani.

És csakugyan, a szocializmus nem is teremthet máról holnapra új viszonyokat, új embereket s új társadalmat. Annak lassankint kell az emberek vérebe átszivódnia s úgy kell hatnia, mint a tápláléknak, a melyet az ember megemészt s azután öntudatlanul is hasznosít.

Annak az eszmének, a melyet a szocializmus kifejez, már most is vannak vívmányai és ezek a vívmányok gyarapodni fognak. Tudjuk, hogy régi időkben a köznép mennyire elnyomott volt s egyes felsőbb osztályoknak milyen kiváltságaik voltak. Ezeket a kiváltságokat a 48-iki törvényhozás nálunk megszüntette. Mindenütt a világon mutatkozik az az igyekezet, hogy az ember és ember közötti különbséget lehetőleg kiegyenlitsék. Magyarországon az állampolgári jogok és köteleességek tekintetében már majdnem egyformák vagyunk, persze csak elvileg. A gyakorlatban a kisebb ember most is rendesen a rövidet húzza. De ezen már megütközünk, nem nyugszunk bele egykönnyen. Mutatja ez, hogy jó uton haladunk. Valamikor bizonyára messzebb jutunk rajta, ha egyetértünk.

A szocializmus eszméje lassanként meghódítja az emberiséget, meghódítja benne az igazságot, hogy mindenkinek lehetőleg egyforma és emberies jogokat

adjunk. De ez csak lassu, fokozatos törvényes munka eredménye lehet, melyet nem napok döntenek el. Ehhez öntudatos, értelmes, szervezett nép kell, és nem lázongás, nem vérontás, nem forradalom. A szocialista épít és nem rombol. E szerint a mostani izgalmas, forradalmi állapot, a mely sok helyen vérontással végződik, minden más, csak nem szocializmus. Csak a neve ez, voltaképpen a szocializmushoz semmi köze. Hogy helyesen minek nevezhető ez a mozgalom, mi annak oka s hova törekszik, azt legközelebb fogjuk elmondani.

Miért kell szántani?

Sokat irtak és sokat beszéltek már arról, mit tegyen a kis gazda, hogy a mai nehéz viszonyok közt fentarthassa magát. Mert a gazdálkodás bizony napról-napra nehezebb lesz, a teher mindig több, mindennap nagyobb lesz, de a jövedelen, az meg apad, kevesebb lesz mindig. A termés pedig nem igen akar nagyobb lenni, sőt az is kisebbedik, ára sincs akkor, mikor lenne jó termés. Ilyenformán nem esoda, ha a kisgazda is elkeseredik és elmegy a kedve az élettől. Pedig hát segíthetne a baján egy kis szorgalommal meg jóakarattal, mert nem hiába mondja a közmondás: „Segíts magadon, megsegít az Isten”. Segíthet is magán a kisgazda az által, hogy okos és célirányos talajműveléssel egyrészt nagyobbítja a termését, másrészt biztosítja azt még olyan időben is, mikor különben általános rossz termés mutatkozik.

Manapság már az olyan talajműveléssel, minőt sajnos még kisgazdáink legnagyobb része csinál, nem sokra lehet menni. Jó volt ez akkor, mikor könnyebb volt a megélhetés, drágább volt a gabona, egyszerűbben éltek az emberek és jobban termett a föld. De ma már nincs ez úgy. Az a föld, mely még a nagyapának mindig jó termést adott, az apának már kevesebbet hozott, a fiúnak pedig már hoz is — nem is. És miért? Azért, mert a fiu is csak úgy műveli azt a földet, mint tette azt nagyapja, megfedkezvén arról, hogy az a föld most már nem olyan kővér, jó erőben lévő, mint volt annak idején, avagy apja kezén. Az a föld minden évben termett, mindig csak elvittek róla, nem művelték meg jól s akkor nem esoda, ha elfáradt, kimerült s most már nem akar teremni.

Pedig lehet ezt a földet is rákényszeríteni arra, hogy teremjen, csak a módját kell érteni s nem kell tőle sajnálni a munkát. Jó szántással, jó földmunkával még a legrosszabb földet is meg lehet javítani. A jól megszántott földben mindig biztosabb és szebb a termés, mint az olyanban, melyet nem műveltek meg jól. Mielőtt azonban arról lenne szó, hogy hogyan kell szántani, nem fog ártani, ha előbb tisztába jó a gazda azzal, hogy tulajdonképpen *miért is kell szántani?* Legtöbb kis gazda úgy van ezzel, hogy azt hiszi csak azért kell szántani, hogy a vetőmag könnyebben gyökeret verhessen, könnyebben kikelhessen. Sokkal többet ennél nem tud.

Szántani háromféle okból kell; először azért, hogy a növény számára a földet előkészítsük, másodsor azért, hogy a talajnak, a földnek nedvességét szabályozzuk s harmadszor azért, hogy a földet a gáztól, gyomtól megtisztítsuk.

A növény számára azért kell a földet előkészíteni, mert a növény a földből él, onnan veszi az életéhez szükséges táplálékot. Ez a növényi táplálék a szüz termő földben készen áll s csak el kell bele vetni a magot, talál ott a csira és gyökér annyi táplálékot készen, amennyire szüksége van. Igen ám, de az a kész táplálék, ha folyton csak elvesz belőle a növény, előbb-utóbb megfogy, elfogy s a kővér föld sovány lesz, nem terem. Pedig azért van ám a földben még táplálék, csak hogy az ninesen készen, nyersen van meg s ezt előbb elő kell készíteni, úgy, hogy a növény azzal táplálkozhasssék. Ezt a nyers tápláló anyagot, ami a földben van, előkészíti a nap melege, a levegő és a víz. De hogy előkészíthesse, szükséges, hogy jó hozzá is férjen. Ez pedig csak úgy érhető el, ha a földet úgy munkálják meg, hogy a nap, levegő és víz hatásának mi sem állja útját, vagyis a talajt kinyitják, feltárják, fellazítják.

Ez tehát az első ok amiért szántani kell, hogy t. i. a növény tápláló anyagait előkészítsük.

Másodsor szántani kell azért, hogy a vizet a talajban szabályozhassuk. Jól tudja azt minden földművelő gazda, hogy ha nincs eső, nincs termés. Bizony nem is lehet, mert csak akkor él meg jól a növény, ha van mindig elegendő nedvesség a földben. A víz ugyanis feloldja a földben levő növényi táplálékot s a növény gyökerei csak akkor vehetik fel ezt a táplálékot, ha a víz azt feloldotta. A szántással pedig nagyon jól lehet szabályozni a földnek a víztartalmát akkor is, mikor szárazság van s akkor is, mikor sok eső van. Minálunk Magyarországon különben inkább száraz idő szokott járni, mint nedves s azért legelső sorban is inkább csak arra iparkodják a gazda, hogy azt a kevés vizet, ami a földben van, ki ne eressze onnan. Ezt pedig úgy éri el, hogy először is a tarlót, mihelyt az felszabadult lehordva róla a gabonát, azonnal felszántja sekélyen. A friss tarló még a legnagyobb nyári forróságban is puha, van benne nedvesség. Van pedig azért, mert a rajta állott gabona árnyékban tartotta a tarlót s nem engedte kiszáradni. Ha a tarlóra rásüt a nap, az néha már egy hét alatt is annyira kiszárad, hogy az ekét is alig veszi be. Kiszárad pedig azért, mert a föld felső rétege megkeményedett s mivel már tavasz óta úgy állott, öszszetömődött. Az ilyen megkeményedett földrétegből a víz, a nedvesség sokkal hamarabb elpárolog, mint a laza, felszántott földből. Az ilyen földben ugyanis számtalan igen finom szabad szemmel nem is látható repedések keletkeznek, az ugynevezett hajcsövesség áll elő, azaz olyan finom, vékony csövek keletkeznek mint egy hajszál. E finom csöveken át a víz a földből felszál, akár csak felszivattyuznak s így hamar el is párolog. Ha már most ezt a hajcsövességet megbontjuk, azokat elszakgatjuk a szántás által, akkor a víz nem tud eltávolodni a földből olyan könnyen és a föld nedvessége megmarad.

De nemcsak a föld nedvessége marad meg, hanem a gyommagvak is könnyen kikelnek s így könnyebben irthatók, miről különben majd később lesz szó.

Őszszel pedig a tavasziak alá szintén fel kell szántani a földet, mert az őszi szántásba a téli nedvesség sokkal jobban bele tud menni, mint a tarlón hagyott földbe. S az őszszel megszántott földet tavasszal már nem kell újra megszántani, csak meglazítani, megfogasolni vagy porhanyítani.

A tavaszi szántás a legrosszabb földmunka, ami csak létezik. A tavaszi szántással kiszáritjuk a föl-

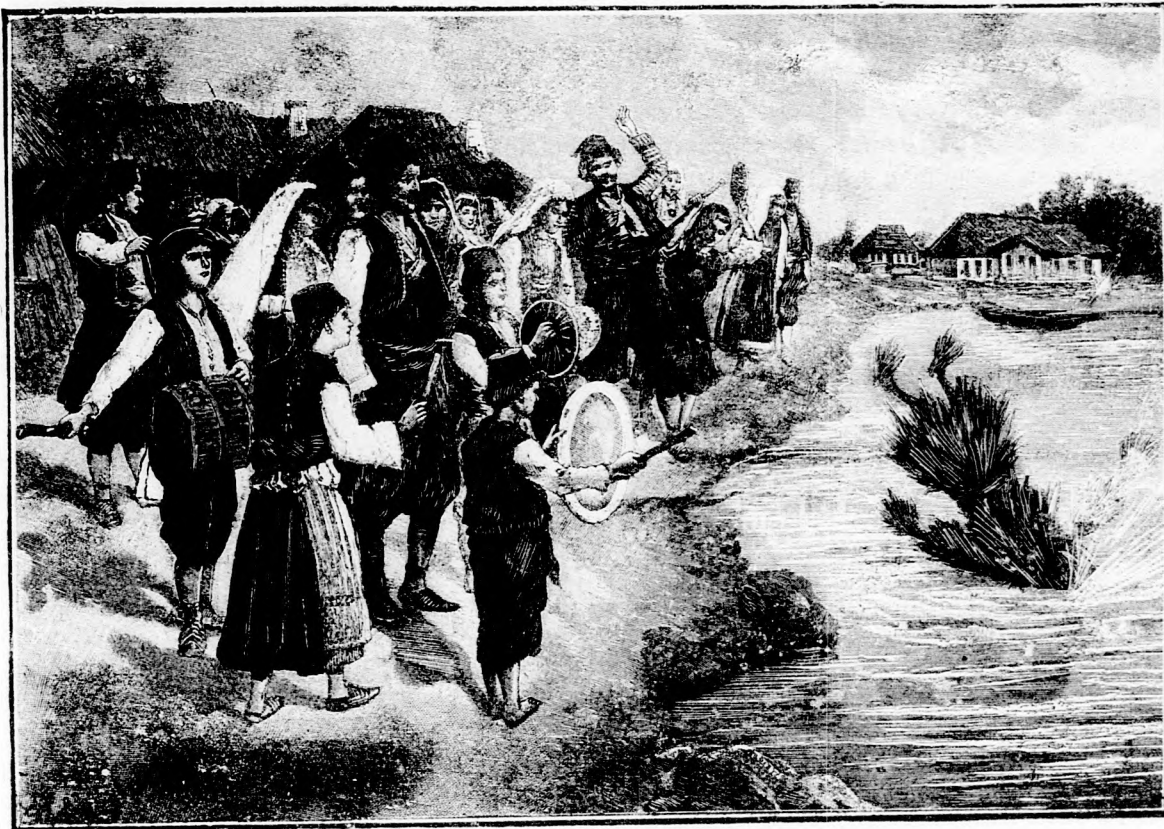
det, mert az alsó, nedves földréteget az eke felhossa a levegőre, hol azt a nap és szél hamar ki fogják szárítani. Azért tehát tavasszal sohasem szabadna szántani, hanem igenis ősszel, s azt az őszi szántást, melyet a tél hidege, a téli fagy megomlasztott, ezt tavasszal csak meg kell porhanyítani a boronaekével. Így a téli nedvesség megmarad a földben. Tehát a talaj nedvességét szántás által meg lehet tartani s ez a második ok, amiért szántani kell.

Végül pedig szántani kell, hogy a földet a gazoktól megtisztíthassuk. A szántott földben a gyommagvak hamarabb kiesiréznek s ha kikeltek, akkor egyszerűen újra leszántják s így a gyom, mert leszántódott elpusztul. Vagy néha le sem kell szántani, hanem nehéz vasboronával is ki lehet tépni a kikelt gyomot, de természetesen csak a szántott földből. Tehát a gyomirtás miatt is kell szántani.

MULATTATÓ.

A trappisták életmódja.

Napjainkban a szerzetes élet nagyon sok ember szemében szálka, mert heréknek tartják a szerzeteseket, akik szerintők semmit sem dolgoznak, de annál nagyobbakat esznek és isznak. Pedig, ha kissé jobban fontolóra vesszük a dolgot, egészen más következtetésekre fogunk jutni, s azt fogjuk találni, hogy ezek a heréknek csufolt szerzetesek, vagy más néven barátok egyebet is tettek már életükben az eszem-iszomnál. Hiszen ők voltak a középkorban a

A farsang temetése.

Külföldi tyukfajták tenyésztése. (Felelet egy kérdésre.)

A falusi gazda leghelyesebben cselekszik, ha a divatos áramlattól függetlenül magát, megmarad a magyar tyuknak a tenyésztése mellett, folytonosan arra törekedvén, hogy ennek jó tulajdonságait fejlessze. Kivételt csak azon esetben tegyen, ha tán nagy mérvben kivitelre dolgozik, a mennyiben a külföldi tyukfajták gyorsabb fejlődésük s tojásprodukcziójuk is nagyobb. A külföldi tyukfajták közül leginkább ajánlani lehet a plymouth rooks tyukot. A városban a magyar tyuk tenyésztését ajánlani nem lehet, miután ennek eleme a szabad tér. Városi embernek a külföldi tyuk tenyésztése ajánlatos, a melyet zárt helyen is jó eredménnyel lehet tenyészteni. A városi ember különben nem haszonra, hanem kedvtelésből tenyészti tyukot.

tudományok és művészeteknek ugyszólván kizárólagos ápolói, a kik méhszorgalommal gyűjtögették össze a tudomány szétszórt virágainak megmaradt mézét — például a könyveket másolgatva, főleg a könyvnyomtatás mesterségének föltalálása előtt, mikor még minden egyes betűt külön kellett a könyvbe bepingálni, olyan szorgalmat fejtettek ki, hogy ezektől a középkori barátoktól holmi ujabbkori méhecskék bizony példát vehetnének.

De az ujabbkori szerzetesekre sem lehet panaszunk. Mert ha egyik-másik kissé világiasabb barát talán árt is a hivek vallásos érzületének, de a legtöbb szerzetes mégis kiválóan hasznos tagja ugy az egyháznak, mint a társadalomnak. Gondoljuk csak meg, hány szomorú lelket vigasztalnak ők meg csak

napjában is a gyóntatószéknél?! Hány elkeseredett embert békitenek ki sorsával és a jó Istennel! Hány tudatlant oktatnak ők a legszebb, t. i. az Istenről szóló tudományra! S mikor valaki már — mint mondani szokták — teljesen lejárta magát, úgyhogy Isten és ember egyaránt elfordul tőle és a társadalomnak ez a számkivetettje többé nem talál rokonlélekre, a ki vele együtt érezne, akkor az ilyen elárvult lélek mégis hova tud fordulni? Megmondon: a zárda *esendes* falai közé. És hogyha van esendes zárda ezen a világon, akkor talán első sorban említendő a trappisták zárdája.

A trappisták szerzetét több mint 15 századdal ezelőtt sz. Bernard apát alapította, csak hogy akkor még nem trappistáknak hívták őket, hanem alapítójuk neve után egyszerűen Bernardinusoknak. A trappista nevet csak később nyerték a bernardinusok és pedig Trapp (e) nevű kolostoruktól, mely arról volt híres, hogy benne a szerzet szabályait legpontosabban teljesítették. Nagyon, de nagyon szigorú szabályok ezek, úgyhogy az ember ezen szabályokat olvasva egyre jobban és jobban bámul; mint akadhatnak mégis vállalkozók erre a rideg és tulságos szigorú életmódra.

A trappisták szerzete, kiknek szigorú életmódját szándékozom itt röviden megismertetni, többnyire a társadalomból száműzött emberekből áll. Csodálatos dolog, hogy éppen azok az emberek, a kik előbb levesmerő kanállal önték magukba az élet gyönyöreit, hogy éppen ők vállalkoznak erre a rendkívül szigorú életmódra. Most csak egyet-mást akarok róluk elmondani.

A trappisták mindnyájan ugyanazon teremben alszanak, szerzetes ruháikban, s nem valami kényemes ágyon, hanem kemény, négy ujjnyi vastag szalmazsákon. Aludniok csak hajnali két óráig szabad; mert két órakor megszólalnak a trappista templom harangjai, s ekkor a szerzetesek felkelnek és templomba sietnek. A templomban közös imát végeznek a Bold. Szűz tiszteletére, mely fél óráig tart, a másik félórán pedig a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt elmélkednek. Elmélkedésüket ének váltja fel, t. i. a hajnali zsolozsmának (matutinum) éneklése, mely rendszeren négy óra után szokott végződni. Mi ekkor még rendszeren alszunk, s a trappisták már 2 óra óta imádkoznak, énekelnek. Ezek után minden szerzetes bemegy a káptalan-terembe, hol a vértanúk történetének olvasása után a szerzet szigorú szabályai nap-nap után fölolvastatnak, hogy így folyton fülükbe csengjen alapítójuknak, sz. Bernardnak a szava. S erre következik a szerzeteséletnek leglélekemelőbb mozzanata. A trappisták sorban egymásután előljárójuk (perjel) elé állnak, s magukat a szerzetszabályok ellen elkövetett vétségekről nyíltan vádolják, hogy nyomban elvegyék előljárójuk kezéből a szigorú büntetést, melyet már megszoktak néma alázzattal és esendes önmegadással viselni.

A káptalanteremből kiki a hálószobába siet vissza, hogy rendbehozza ágyát, s aztán ismét visszatérnek vagy a káptalan-terembe, a szentek életét olvasgatni, vagy pedig a templomba, az Oltáriszentséget imádni.

Fél hétkor egyik szerzetes fakalapácsal jelt ad a munkához való gyülekezésre. Ekkor a trappista leveti szerzetes ruháját, s a munkánál használni szokott ruhába öltözködik. Faczipőket kötnek föl, minőt nálunk az oláhok viselnek, s így nekik ászólóva mennek ki a mezőre, vagy fűtetlen műhelyeikbe sietnek mesterségüket folytatni. Munkájukra rendszeren egy öregebb szerzetes szokott fölügyelni, ki időnként kezével tapsol, hogy szerzetestársai kissé megpihenjenek, s lélemben Istenhez emelkedhessenek. Ha a trappisták munka közben egymás segítségére szorúlnak, mivel beszélniök nem szabad, ezt jel által adják egymás tudtára. A trappistának ugyanis sohasem szabad társával, hanem csak az Istennel beszélgetni; sem sétálniök nem szabad sehol, az egy temetőt kivéve, a hol elhunyt társaik lelkeért imádkoznak. Munkájuk végét harangszó szokta jelezni, mire öltöző szobájukba vonulnak, szerzetes ruháikat ismét magukra öltik és szent mise hallgatására megint a templomba sietnek.

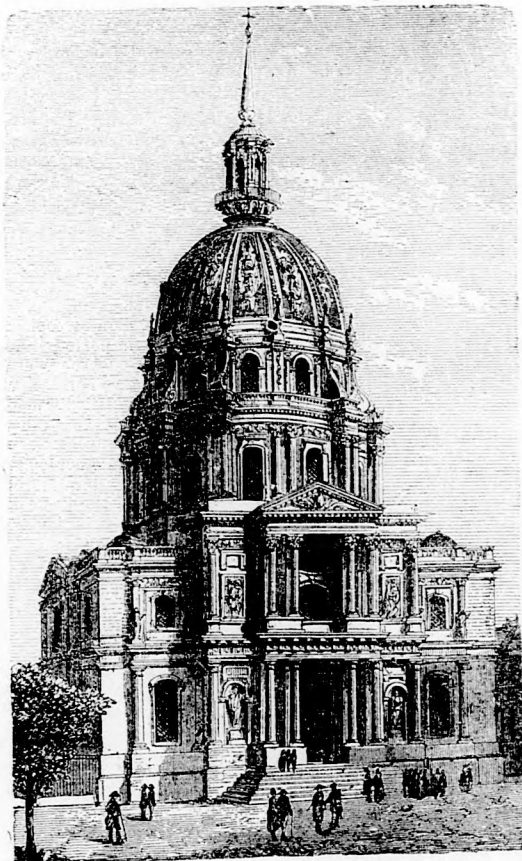
Ebédelni féltizenegykor szoktak és pedig, meglehetősen soványan. A hus, vaj, hal, tojás számüzve van a trappista asztaláról; mert az ő eledelük kenyér és víz, ezenfölül egy kis gyümölcs és sóba-vizbe főzött növényeledel. A főzelékhez tejet csak husvétől adventig szabad nagyon kis mértékben használni, hogy azok a jó urak, akik künn a világban talán elvették a sok jót, most tanuljanak meg nyomorogni és nélkülözni. A trappistáknak nyári időben ebéd után egy óra hosszat szabad aludniök, a mi pedig egy kissé uri tempó, de mint némelyek állítják, egészségi szempontból igen ajánlatos. A Rómába küldött piros reverendás papnövédek is említik, hogy nekik is le kell feküdniök ebéd után akarva-nem-akarva; mert előljáróik abban a hiszemben vannak, hogy az ebéd utáni alvás jót tesz a szerzeteseknek.

Hanem a trappista kemény szalmazsákján nem sokáig alhatja az igazak álmát; mert álmából csakhamar fölveri a templomba hívogató harang szava, hogy újból teremtőjéhez emelje megpihent lelkét, s ima után megint hozzáfogjon reggel félbenhagyott munkájához. Körülbelül 4 órakor ismét megszólal a trappista kolostor harangja, jelezve a körülbelül egy óra hosszúra tartó vécsernyét, melynek végzetével elköltik szerény estebédjüket. Böjti időben, mely a trappistáknál szeptember 14-től egész husvétig tart, tehát több mint fél évig, ebben a böjti időszakban még szerény vacsorájuk is elmarad, minthogy a böjt tartama alatt napjában csak egyszer, és pedig délben szabad étkezniök. Mi talán csodálkozunk azon: mint bírja ki az emberi szervezet, egy silány trappista ebéd után még nélkülözni

a reggelit és a vacsorát, nem egyszer vagy kétszer hetenkint, hanem több mint fél éven keresztül? Mint bírja ki? hát egyszerűen megszokja! Ha ötszöri evéshez szoktatjuk gyomrunkat, ötször fogunk napjában megéhezni, ha pedig egyszeri jóllakásra szoritjuk magunkat, lassankint ezt is megszokjuk. Mert a sok eszem-izsom semmi más, mint szokás. A testnek ugyan, hogy erejét föntartsa, szüksége van táplálékra, ámde erre tökéletesen elegendő napjában egyszer jóllakni.

Az esztendő kisebb felében vacsorálni is szoktak a trappisták, s vacsora alatt szent könyvekből szoktak nekik fölolvadni, hogy még evés közben se terelődjék el lelkük egészen a jó Istentől. Az olvasást olykor csöngetés szakítja félbe; ekkor mindenki leteszi a kanalat, s magábaszállva elmélkedik a hallottakon. Vacsora után megint a templomba mennek szentségimádásra, továbbá elmélkedni és breviáriumozni. Ez után következik a szigorú lelkiismeret vizsgálás, mely rendszeren jó ideig szokott tartani, s oly lelkiismeretességgel végeztetik, mintha mindenik trappista halálára készülne. Így lehet aztán megérteni, mint érhetik el a trappisták a tökély azon fokát, mely önmegtagadásteljes életükben oly erősen megnyilatkozik. Lelkiismeret vizsgálat után mindegyik szerzetes szentelt vizet vesz kolostorfőnökétől, s a hálóterembe indul, hogy kényelmetlen fekvőhelyén új erőt merítsen a holnapi napra, mely semmiben sem különbözik a maitól és a tegnaptól.

Deák Antal.

Rokkant hadfiak temploma Párisban.

Képeinkhez.

A farsang temetése. A vigasságnak és bolondságnak időszakát, a farsangot sok helyütt nagy ünnepélyekkel szokták emlékeztetessé tenni; viszont azonban, a mikor a farsang elmúlt, a farsang alatt átélt zajos napokat a vezeklés szokta követni, mert azt tartják, hogy minden mulatságossága mellett a vétkezések nem voltak elkerülhetők. Ezért azután ismét sok helyütt ezt a rossz alkalmat szolgálta bolondos farsang személyesítőjét, ünnepélyesen szokták elemészteni. A farsangnak ilyen temetését mutatja képünk, a midőn a falu fiatalsága utolsó farsang napján a farsangot személyesítő szalmabábot ének-és zeneszó mellett ünnepélyesen elviszi a folyóhoz és abba beledobják, hogy eltemessék. Ez a farsang azonban nem azért olyan vig fejkő, hogy rajta egykönnyen kifogjanak, nem merül a víz alá, jeléül annak, hogy semmi kedve sincs meghalni és a jövő ujév után ismét feltámad. Ezért tehát azt sem lehet rossz néven venni a temetkezőktől, hogy ilyen vig halotti tort rendeztek a biztosan feltámadó farsangnak.

Rokkant hadfiak temploma Párisban. Párisnak, a melyet méltán neveznek a világ fővárosának, egyik legnagyobb épületét képezi a rokkant katonák kaszárnyája, a melyben mai képünkön bemutatott templom is van. Ez a templom, melynek belsejét a francziák dicsőséges hadjárataiban különösen I. Napoleon háborúiban elfoglalt idegen nemzeteknek hadizászlói díszítik, egyszersmind a francziák legnagyobb császárnak, Napoleonnak nyugvóhelyét képezi. A sirbolt, melyben a világ egyik legnagyobb hadvezérének testi maradványai nyugosznak, egy Svédországból külön e célra hozatott óriási gránitkőből van kifaragva, egyik legszebb művészi alkotását képezi a francziáknak s egyszersmind mivel ugy maga a koporsó, mint maga a hozzá felvezető lépcsőzetek és oszlopos mennyezet ugyanabból a darab kőből való, már ebből a szempontból is ritkaságot képez, a melyet egyetlen Párisba vetődő idegen sem mulaszt el megcsodálni.

Tréfás kérdés.

Meddig megy Bánffy báró Bécsbe?

Ha oda ér, hol áll meg?

Ha visszafelé jön Bécsből, miért néz hátra?

Azok között, kik e kérdésekre megfelelnek, egy magyar bárói méltóságot fogunk kisorsolni.

Megfejtési határidő: február 28.

A megfejtések legegyszerűbben *nyílt levelező-lapon* küldhetők be.

A „Független Ujság” 6. számában közölt számrejtvény megfejtése:

1898

Helyesen fejtették meg: Fábry Gusztávné, Lakatos Edéné, Kiss Anna, Aizenpreisz Viktoria, Terbe Jusztina, Borsos Julia, Nemes Ella, Köve Mariska, Sörös Juliska, Olán Zsuzsána, Schustek Emma, Nikodém Vilma, Habara Antal, Bekes Gábor, Nagy László, Terbe Gábor és Lajos, Paraizs János, Ruiszl Nándor, Hagyó József, Kutassy László, Süs Sándor, ifj. Czibor András, Kovács Bálint, Mozzay Mihály, Köllös Sándor, Emke,

Daloskőr, Kováts József, Izsáky István, Gombkötő N. János, Szoboszlai Gyula, Tóth Károly, Gaal János, Temesvári Ferencz, Veér Lajos, Csanky Péter, Koleszárts Ferencz, ifj. Dadi Ferencz, Kun Béla, Szegedy Béla, Donáth Mihály, Szőke József, Szeesányi Antal, Hagymás János, Székely Sándor, Kárpáthy János, Dobos Dániel, Unger Kornél, ifj. Székely Miklós, Miklies Ferencz, Navreczki József, Fejes Sándor, Kováts István, Bazsó János, Danda Sándor, Hauptman Antal, Csernus Bertalan, Banos József, Gondi Géza, Kapezár János, Farkas Pál, Tóth Imre, Bartosik Bertalan, Godring István, Antal Mihály, Aranyi Imre, Habram Károly, Czirbesz József, Gyulai Gergely, ifj. Marits József, Straub József, Csáki András, H. Szabó Sándor, Baksay Antal, Chambré Miklós, Mike György, Soós Lajos, Kovács András, Szósz József, Horváth Lina, Ambrus István, Fekete Antal, Daróczy Mihály, Anka László, Boldizsár Bálintné, Mautska Károly, Galambos Imre, Kiss Illés.

A sorshuzást megjéjtvén, ifj. Székely Miklós (Felső-Rákos) ur neve került ki elsőnek, kinek jutalomképpen Conan Doyle: Egy esodaember kalandjai című regénykötetét postai uton megküldtük.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Székely Miklós urnak. Fehérnemű gyolcsot rendelhet Kirschknopf és Ádám budapesti üzénél; (Bpest Feren-cziek-tere) megrendelésénél hivatkozzék lapunkra. — **Szabó István** urnak. Torkos László aransarkantus vitéz czime: Budavár I. ker. Bécsi Kapu-tér 4. sz. — **Szőke János** urnak. A nevezett tartózkodási helyének kipuható-lására nem vállalkozhatunk, de ajánljuk, hogy forduljon a budapesti főkapitánysághoz (V. ker. Zrínyi-utca 2), valami csekély összegnek bélyegeken való beküldése ellenében megfogja írni a nevezettnek pontos lacedímét. — **Varga György** urnak. Az illető nyujtsa be kérvényét a miniszterelnökhöz, mert azért, hogy valami csekély állami adót fizet, részesül a segélyben, ha a rendelkezésre álló alap még ki nem merült. — **Ifj. Marits József** urnak. A lapot megindítottuk. A cikkekét vettük. Most el vagyunk látva, tehát egy kis türelmet kérünk. — **Lázár József** urnak. 1. Nézeteit helyeseljük és osztjuk. Jó törvényekért, tisztult erkölcsi állapotokért mindnyájunknak nem csak jogunk, de kötelességünk is küzdeni. 2. Nem értettük meg egészen, miről van szó. A hadkötele-zettség alul való utólagos felmentésről? A fiu támogatá-sát egy munkaképtelen atyától semmiféle törvény nem rendelheti el. Tessék megmagyarázni a dolgot, hogy vé-leményt nyilváníthassunk. 3. A könyvet küldjük. — **Paksi Márton** urnak. Ha jól értettük, községi hitelszö-veket alakításáról van szó. Az utmutatást postai uton megküldtük. Ha valami fennakadás lesz, tessék bennün-ket értesíteni. — **Szokody József** urnak. 1. A polgári is-kola négy osztályának bizonyítványával állami földmí-vesiskolába fölveszik. A Dunántul fordulhat a szentimrei (u. p. Kadarkut Somogy megye) és pógai m. kir. földmí-vesiskola igazgatóságához, a honnét minden részletre szívesen fognak válaszolni. Van még ilyen iskola Kecs-keménen, Rimaszombaton, Debreczenben, Adán stb. 2. Az avult vasnál mindegy öntött, vagy kovácsolt-e az. — **Robacsek Péter** urnak. A földmívelésügyi miniszter ur rendesen minden kedden d. u. 4 órakor ad kihallgatást. Előjegyezteni lehet az elnöki osztályban. — **Molnár Antal János** urnak. 1. Rézgálicgyár már Magyarországon is van. Azt a Hungaria kénsav és vegyi gyár állította fel. Hirdetéseinkben megtalálja czímét. Ezenkívül csak kül-földön vannak, különösen Grácban és Knittelfelden. 3. Permetező géphez való gummicsövet és lapos gummit Schottola Ernő gyárosnál rendelhet. 3. A „Thanaton“ (dohánylugkivonat) megrendelhető a „Magyar Dohányke-reskedelmi Részvénytársaságnál“ (Budapest V. Nagyko-rona-utca 16.) Egy 1300 grammos doboz ára 1 frt. Az egész doboz tartalmát 50 liter vízben kell felhígítani és ilyen oldatban használni a permetezéshez. A megrende-léshez esatolandó a főszolgabíró bizonyítványa, hogy a thanatont mezőgazdasági célokra fogja használni. 4. Bélyegjét a mentőknek adtuk. — 1044. sz. előfzető. A közölt képesítéssel a postához folyamodhatik. Kérvényét

intézzé a budapesti m. kir. főposta igazgatóságához. Bé-lyegjét a mentőknek adtuk. — **Vámberszky Károly** urnak. Az iparkamaraí járulékot maga a kamara állapítja meg. A hozzájárulás arányának megállapításához a földbirtok számításba nem jöhet. — **Egy előfzető.** Bihar-Diószeg. A tehenet a leelléselőtti két-három hétig jó fejni. Ez elő-nyös a tőgy további működésére. Az ilyen ellés előtti tejet azonban legfeljebbházi használatra fordítsa, mert ez bi-zony már nem olyanjó, mint a rendes időben fejt tej. Da-los könyvet, ha megírja milyent akar, mi is küldhetünk.

Budapesti placzl árak.

Budapest, február hó 19-én.

Gabona. (Arak métermázsánként értendők.) Buza 76—81 kg tiszavideki 13.10 frttól 13.40 frtig, pestvidéki 12.45 frttól 13.35 frtig, fehérmegeyi 12.55 frttól 13.40 frtig, bácskai 00.00 frttól 00.00 frtig bánsági 00.00 frttól 00.00 frtig.

Rozs 70—72 kg. 8.40 frttól 8.50 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 6.10 forinttól 6.50 frtig, égetni való 62—64 kg. 6.70 frttól 7.40 frtig, sörfőzdei 64—66 kg. 8.00 frttól 9.50 frtig.

Zab 39—41 kg. 6.30 frttól 6.65 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 5.20 frttól 5.25 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	19.20	19.00	18.70	18.30	18.00	17.80	17.20	15.30	13.10

Buzakorpa, finom 7.50-7.60, durva 4.00—4.40 frt zsákkal együtt.

Marhavásár fizetnek páronként: elsőrendű jármos ökörért 317—355 frtig; középminőségűért 270—295 frtig; gyenge minőségűért 200—240 frtig; hizott magyar és tarka ökör jobb minőségű mm.-ként élősúlyban 31—33 frtig, hizott magyar és tarka ökör középminőségű 25—30 frtig. Fejős tehén, magyarfajta 100—180 forintig, tarka 85—140 frtig darabonként. Élő borju 1 kgr. élő-súlyért fizetnek minőség szerint 32—44 krt. Vágott borju 1 kgr. hussúlyért fizetnek 46—65 kr.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősúlyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 300—380 kgr. nehéz sertésért 52—53 frt, vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 53—54 frt.

Baromfivásár. Lúd, sovány, páronként 5.00—7.00 frtig, kacska 4.30—4.60 frtig, tyúk 1.10—1.40 frtig, csirke 80 kr.-tól 120 krtig, kappan 1.80—2.40 frtig, pulyka 4.20—4.60 frtig.

Vegyesek. Tojás 100 db. 2.80—2.90 frt. Szalonna 80—85 krajczár. Vaj Ia. 108—140 kr., Ha. 100—110 kr. Olvasztott vaj 00—000 kr. Méz sárga csurgatott 40—70 kr. Burgonya sárga 2.20—3.20, rózsas 2.00—2.80, közönséges 75—85 kr., paprika 35—52 frtig, hüvelyes paprika 18—52 frtig métermázsánként.

Juhvásár: hizalt ürü páronként 18.00—19.00 frt, feljavított juh 11—14 frt, kiverő juh 7.00—9.00 frt, kecske 6—7 frt.

Egyéb magvak: mák 29—31 frt; bab fehér nagyszemű 6—6.75 frt, apró 7—7.50 frt, tarka 9—12 frt, lenese 14—17 frt, borsó héjas 8.50—8.60 forint, köles 4.75—4.75 frt, kendermag 7.95—8.00 frt, repce 13.00—13.50 frt. Lóhere 40—50 frt mm.-ként.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Pontos cím:

ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR
részvénytársulat
BUDAPESTEN.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakszavó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL
és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecsavágók Morzsolók

Olajbogyó-alaku
nagy sárga

Wohanka és Tsa. Budapest,

V., Váci-körut 76.

ajánlják

Mammut
sárga és vörös

Oberndorfi
sárga és vörös

Eckendorfi óriás gyökér
nagy sárga

kitünő mi-
nőségű

saját te-
nyésztésű

Takarmányrépa-magjaikat,

melylyel már több mint 25 éve látják el ugy a magyar mint az osztrák gazdaközönseget.

Olcso árákkal és felvilágosítással készséggel állunk a t. közönseg rendelkezésére.

ORSZÁGOS MAGYAR
KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. ében.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Desseffy Aristid, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szönyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szönyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönseg általánacs elismerése szerint hiven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönseg évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes meglegedését vivta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmányt és szalmás eleséget

tűzkár ellen a szövetkezet

tetemesen olcsóbban

biztosítja, mint a hazánkban működő bármely más biztosító intézet.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **igazgatóság Budapestben**, (József-körut 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynökségek**.

Mult évi forgalom: 25,223 mm.

Felhivjuk

a t. cz. gazdaközönseg
figyelmét

a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen julius és szeptember hónapokban tartatnak meg.

A bejelentéseknek eléggé korán való beérkezése esetén a cég annál nagyobb versengést biztosíthat ezen aukcziók részére, mivel még a téli hónapokban ébreszti a bel- és külföldi vevők érdeklődését.

Mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Ganz és Társa

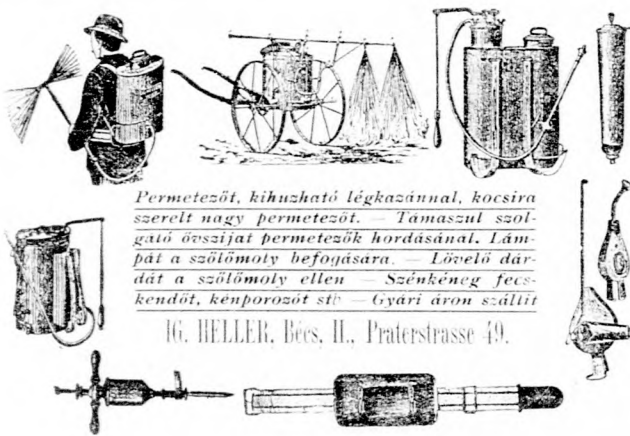
vasöntő- és gépgyár részvény-társulat,
BUDAPESTEN,
ajánlanak:

Gépészeti s építési munkákat, vas-, aczél- és fémöntvényeket, teljes malomberendezéseket, transmissiókat, zúzóműveket, vízikerekeket jó eredménnyel pótló turbinákat, különösen pedig: Hengerszékeket kéregöntetű hengerekkel mű- és parasztra-örléshez; kisebb nagyságú daralószékeket, melyek petrolumos vagy elektromos motorral kombinálva daráláshoz gazdasági czélokra kitűnően beváltak.

Petroleum-motorokat közönséges lámpa-petroleummal s adómentes benzinnel való hajtásra; ezen motorok előnyösen helyettesítik a kisebb gőzgépeket és járgányokat, kocsiira szerelve mint petroleum-lokomobil cséplőgépek hajtására kiválóan alkalmasak. Üzemök biztos és nem tűzveszélyes, mert lámpa és szivattyu nélkül dolgoznak.

Elektromos áramot fejlesztő gépeket, melyek gőz- vagy petroleum-motorral, esetleg turbínával hajtva, úgy világításra, mint az egymástól távolabb álló épületekben elhelyezett tejjgazdasági, takarmány-aprózó, rostáló, cséplő, őrítő stb. gazdasági gépek hajtására is alkalmasak.

903

Permetezőt, kihuzható légkazánnal, kocsiira szerelt nagy permetezőt. — Támaszul szolgáló örszijat permetezők hordásánál. Lámpát a szőlőmoly befogására. — Lővelő dárdat a szőlőmoly ellen. — Széknégy fecskendő, kénporozót stb. — Gyári áron szállít

16. HELLER, Bécs, II., Praterstrasse 49.

Kurcz Lipót és Társa

photocznikografiai műintézete
BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb. utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

„Fairbanks“ mérlegek

a legtökéletesebb mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolösúlyos fémmérőkarral bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva úgy hazánkban, mint a külföldön a legelső díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.

Gazdasági, szekér-, marha-, zék- és rak-tári mérlegeinket

ezelszerű és aczélnak megfelelő szerkezetük-nél fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk. A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű tízedes mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesítés, csomagolás és loco vasutra való feladás költségei már befoglaltatnak. — Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek Gyártásunk állami felügyelet alatt áll. Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrassy-ut 12. címzendők. Arjegyzékkel, felvilágosítással szintén központi irodánk szolgál.

Fairbanks

mérleg és gépgyár részvény-társaság.
Budapest, Andrassy-ut 14. Gyár: Külső-váozí-ut 146.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—60 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat, pénzüntézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tüke is törlesztetik. — Lebonyolítás legrövidebb idő alatt.

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. — Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő esakis telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat.

Ingatlan és Jelzálog Forgalmi-intézet

Budapest, Váczi-körut 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által okmányyszerűleg ajánlva van.

Az ezredéves orsz. kiállításon kiténtelve.

VARJU ÉS TÁRSA

cs. és kir. szab.

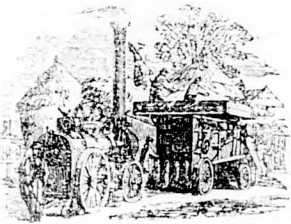
hangszer-ipar telep
BUDAPEST,
VIII. József-körut 20. sz.

Javítások elfogadtatnak, gyorsan s pontosan eszközöltetnek.

Használt hangszerek becséréltetnek.

Arjegyzék ingyen és bérmentve. Lapunk előfizetel, ha a megrendelésnél e lapra hivatkoznak árendeményben részesülnek.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítész

Budapesten, V. ker., Külső váczi-út 46. szám.

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigényőke ajánl utólrhellen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzeséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion“ őrlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- félmagas- és vāmörli-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák feállítást. **Árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Tessék sietni

a csodálatos amerikai kalandjaim-ról szóló könyv megrendelésével,

mert ha elfogy a könyv, én bizony meg nem írom még egyszer a Herkó páternek sem, azt pedig nem szeretném, ha valakit kései bánat emésztené amiatt, hogy nem tudta megszerezni a könyvemet. **Most még le-szállított áron adom, 50 kr. helyett 35 krért,** mert felteszem, hogy a jó embereim leg-elől küldik be a megrendelést. Később — meglehet — olyan ára fog lenni, hogy a viczispán sem tudja megfizetni. Tesát aki takarékoskodni akar, azt küldje be a meg-rendelést mielőbb a

„FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatalához
(Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

Karikás János

amerikai utazó.

Egészségi kereszt

v. lóhere alakú emlény.

Aki még nem jutott birtokába, rögtön ren-delje meg az ereklje egészségi keresztet, vagy lóhere alakú emlényt, mert ezek valódi arany és ezüstből készítték, évek hossza után is értékesek.

Ezrek meg ezrek

férfiak, nők, leányok, öregek és fiatalok viselik ezen nagybecsű

talizmánt,

melyet illetőleg kivétel nél-kül minden élő lénynek viselnie kellene.

Mindenki megengedheti ma-gának a csekély kiadást egy ily általán elismert és kedvelt ékszerért, mely örök életig kedves ereklje.

Kereszt vagy lóhere

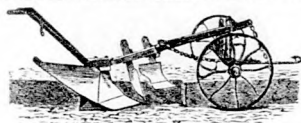
valódi ezüstből frt 1.50

valódi aranyból frt 5.—

selyemzsinóron, bérmentve haza szállítva.

Megrendeléseket az összeg beküldése, vagy utánvétel mellett eszközöl

FEKETE JULIUS, Bécs, V., Rüdiger-utca 1. F. U.

Ajánlom minden ekeversenyen

első díjakat nyert

egyetemes

ACZÉLEKÉIMET,

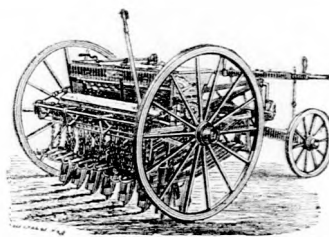
melyek anyag, kivétel s olesó áráknál fogva az összes eddigi konkurrencziát legyőzni képesek.

Bächer Rudolf,

cs. és kir. kizárólagos eke és talajmivelő eszközök gyára

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tagadhatatlan legjobb vetőgépe a jelenkornak a **Melichár-féle**

Unicum Drill

rendkívül egyszerű és feltétlenül szolid kivi-telű.

Leírás és árajánlattal bérmentve szolgál

Melichár Ferencz

cs. és kir. szab. vetőgépgyára

BUDAPEST,

VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolsága: 15—20 cm.
Talaj minősége: Jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.
Pflanzweite: 15—20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-féle
hirneves
konyhakerti és
virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban a törvényesen bejegyzett

Medve védjeggyel

valamennyi nagyobb vidéki

fűszer- és vaskereskedésben kaphatók.

A Budapesten Andrassy-ut 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, amely csomagok ragasztva, a medve ábrával és a **MAUTHNER** névvel vannak jelölve, ugy a mint a rajz itt mutatja.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utcza 31.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a világ legjobb s eddig felülmulhatatlan és legtökéletesebb, a tartósságánál fogva a legolcsóbb permetezőgép a „VERMOREL“-féle valódi

ECLAIR

peronospora permetező mely eddig minden versenynél az elsődíjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő szövetkezetünkél.

Ára 20 forint csomagolással.

AUSSIGI I^a „RÉZGÁLICZ“

jegecekben vegytiszta a peronospora elleni védekezésre a gyakorlatban eddig legjobbnak bizonyult gyártmányt és egyéb permetező anyagokat szavatolás mellett, ugy szintén „Raffia háncsot“, legjutányosabb árban ajánlunk.

MEGJEGYZÉS.

Szőlőpermetezés céljából szövetkezetünk által szállított és igazolványunkkal ellátott rézgálicz küldeményeket a M. A. Vasutak circa 40% díjkedvezményvel szállítják.

I^a Rézgálicz 98-99°/_o

jegecekben és örölve és egyéb permetező anyagok továbbá

Szuperfoszfát,

**chilisalétrom,
kénsavas-káli,
kénsavas-ámmon,**

Szőlőtrágya-compositio

és egyéb műtrágyaféléket legjutányosabban ajánl:

a „Hungária“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság Budapest, Váci-körút 21.